

havde underkasted sig Examen. Jeg skal derfor neblægge en bestemt Protest imod, hvad det ærede Medlem udtalte; det var kun Paastande, og jeg sætter mine Paastande derimod. Det ærede Medlem sagde, at han havde det Haab, at denne Lov ikke vilde komme til at virke ud, thi det var hans Overbeviisning, at de private Seminarier snart vilde blive ledede af den og ønske at vende tilbage til den gamle Tilstand, men det ærede Medlem glemmer, at for de private Anstalters Vedkommende indfører denne Lov saagodtsom ingen Forandring; de have været underkastede det, som denne Lov indfører, undtagen netop dette, at de nu dog have Haab om at faae en fast Examenscommission og at faae omtrent de samme Mænd til at examinere hvert Aar, istedetfor at de før have været underkastede den allervillaarligste Forandring. Det er for deres Vedkommende Forstjellen, og at de saa skulde blive ledede deraf og ønske at vende tilbage til den gamle Tilstand, det kan det ærede Medlem glæde sig i Haabet om, — jeg glæder mig i Haabet om det Modsatte. Det er dog beshynderligt, at det ærede Medlem nu, da der bliver Tale om, at Statsseminarierne skulde stilles paa lige Fod med de andre, at de skulde have eens Examination og samme Examenscommission, pludselig bliver en Hader af Censformigheden — det Slags Censformighed er jeg en stor Elfter af — og pludselig bliver oplyst om, at Examenscharakter og Examensubfald i Grunden ikke have Noget at betyde. Men det Fortrin, man hidtil har givet Statsseminarierne, har jo ene og alene været begrundet i, at man kunde paavise, at Statsseminarierne have kunnet præstere et bedre Examensubfald. Jeg tillader mig derfor at troe, at denne Lov vil virke til Held, Gavn og Velsignelse, virke til, at Almueoplysningen vil gaae fremad, og i dette Haab skal jeg tillade mig at anbefale Lovforslaget til endelig Vedtagelse.

Brig: Jeg troer, at det er en aldeles urigtig Paastand af det ærede Medlem, der nu satte sig, eller en urigtig Fortolkning, han gav af den Omstændighed, at Thinget har udstemt de omtalte Paragrapher. Hvad der er foregaaet, er, at Thinget ikke har villet optage dem

i Loben, men, hvilke Motiver enhver Enkelt har havt, kan Ingen sige. Nu staaer det saaledes, at Sagen ligger i Administrationens Haand, og der er ikke gennem den stedsundne Afstemning skeet nogen Opfordring til Ministeren om at forelægge noget Lovforslag, der nærmere skulde bestemme dette Forhold. Jeg troer, at det maa fastholdes ligeoverfor den Fortolkning, det ærede Medlem vilde give af Afstemningen. Denne Fortolkning staaer ogsaa fuldstændigt i Strid med, hvad der nylig blev bemærket af et andet æret Medlem. Idet min Nabo tilvenstre (Steen) gjorde opmærksom paa, at Underviisningen let vilde blive mekanisk, let vil indskrænke sig til en schematisk Oversigt som Følge af en saadan Examenscommission, gjorde det ærede Medlem opmærksom paa, at Ministeren kunde stille Forbringere, der forhindrede dette, Noget, jeg imidlertid troer vilde møde almindelig Modstand, hvad der altid skeer, saa snart der virkelig tages ordentlig fat paa det Slags Ting. Men i alt Fald vil det jo være i Strid med den Mening, som det ærede Medlem nu vil gjøre gjældende. Naar det ærede Medlem meente, at der kun er fremkommet Paastande, men ingen Beviser, saa troer jeg, at det er en fuldkommen uberettiget Udtalelse. Baade ved Sagens 1ste og 2den Behandling blev det fuldstændigt paavist, hvori det Skadelige ved denne Examenscommission ligger. At det ærede Medlem ikke kan gaae ind paa vor Betragtning, er noget ganske Andet, men at det blev fuldstændigt motiveret, vil jeg tillade mig foreløbigt at fastholde. Den ærede Taler udtalte sig om forskjellige Forhold ved Skolevæsenet; men dette hører ikke herhen; her er slet ikke Tale om, hvilke Mangler der kan være ved Skolevæsenet eller Underviisningen i det Hele, eller hvorledes disse kunne afhjælpes; det er et meget vidtløftigt Emne at komme ind paa, og jeg troer, at der kan paavises ganske andre Mangler end dem, det ærede Medlem har omtalt. Men, hvad her foreligger, er Spørgsmaalet om Examenscommissioner, hvilket kun er motiveret ved Hensynet til Sigelighed, medens vi, som have talt derimod, have den Mening, at de vilde være til Skade for Seminaristernes Underviisning, og det vil jeg for min Part fremdeles fastholde. Hvad den me-